

MAGYARORSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre — — — 3.—	Negyedévre — — — 3.60
Félévre — — — 6.—	Félévre — — — 7.—
Egész évre — — — 12.—	Egész évre — — — 14.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.

Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28

Hirdetések: petit számítással, díjazás szerint.

Apró hirdetések ára: egy sor 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Összegabalyodás.

Budapest, január 19.

A politikai válság ujabban ahelyett, hogy a kibontakozás felé közelednék, mind jobban és jobban összekuszálódik. A küzdők száma szemmel láthatólag gyarapodik, ami míg egyfelől erősen növeli a kis csoport harci kedvét, másfelől az óriás többségben levő béke-, illetőleg alkusz-táborban nagy lehangoltságot, elkedvetlenedést idéz elő. Pitreich hadügyminiszter közjogi bölcsesége új táplálékot adott a már-már hamvadni kezelt zsarátoknak, mely azután ettől fogva ismét lobogó lángot vet, ami feléméssel fenyegeti az annyi kinok között megszült békepaktumot. Hogy milyen gyulékony az az anyag, melylyel Pitreich reglamás agyveleje kedveskedett a tüzet oltogató miniszterelnöknek és szövetséges társának, a Kossuth-pártnak, világosan mutatja, hogy a néppárt tegnap hivatalosan bejelentette a képviselőházban, hogy a küzdők sorába áll.

Ez azonban a veszedelemnek csak kisebbik része. A nagyobb baj azokban a jelenségekben veti előre árnyékát, hogy immár a függetlenségi párt is kezd bomladozni s mind jobban terjed a vágy a párt egy részében, hogy ismét felvegyék a harcot. Az első fecske már ki is röppent az ősz Bedőházy János személyében, aki kivált a pártkörből, hogy megszabaduljon azoktól a béklyóktól, melyekkel Kossuth Ferenc és a ravasz Polónyi jónak látták megbénítani azok kezét-lábát, akik tovább is bajlandóknak mutatkoztak az osztrák katonai körök nemzetellenes, centralisztikus törekvéseit meggátolni, egész a végletekig menő harccal. Valószínű, hogy Bedőházy példáját még többen is követni fogják, mert hiszen eddig is csak az ostoba pártkényszer tartotta vissza a függetlenségi egy tekintélyes részét attól, hogy fel ne vegyék a szegényteljesen lerakott fegyvert. És ez nem is lesz valami meglepő fordulat azok után a szerelmi nyilatkozatok után, amelyeket gróf Tisza miniszterelnök váltott Pitreichkal.

Ha hozzávesszük mindezekhez azt, hogy az Apponyi gróffal a kormánypártból kiváltaknak sem telik valami nagy gyönyörűségük a dolgok illetén új fordulatában, hiszen maga Apponyi gróf személyesen jelentette be a harcot az esetben, ha az általa precizított nemzeti követelmények megvalósítását veszélyeztetve látja, sőt magában a többség kebelében is szétágaznak a vélemények a miniszterelnök intenciói felől, olyan gabalyodásnak nézünk előbe, aminő a magyar politikai életben csak a legtrikábban fordult eddig elő.

De úgy látszik, már Bécsben is kezdik belátni, hogy a Tisza-Kossuth-féle szerelmi kettősnek nem lesz meg a kívánt vége, mert, mint híre jár, a hadügyminiszterium egyik kiváló tagját, Ell-

mayer vezérőrnagyot Budapestre küldték bizonyos engedelményekkel, hogy segítségére legyen Tiszának a leszerelésben. Ég a talpuk alatt a föld, mert még mindig nem kapnak ujoncot, az öreg katonák bentartása miatt pedig egyre lazul a fegyelem, habár a legkegyetlenebb módon büntetik is a szerencsétlen lázongókat. Aki szelvet, vihart arat. Már pedig ugy a szolgálati idő meghosszabbítása, mint a lelketlenül vad büntetések és a póttartalékosok jogtalan behívása olyan szél lehet, amelynek viharát egy esetleges háboruban arathatják le majd a szoldateszka nagyfejű, de hig agyveleji képviselői. Hiszen előttünk lebeghetne e tekintetben a példa a múlt században megvívott osztrák-poros háborúból, hanem hát a bárgyuság köde annyira meglepte koponyájukat, hogy képtelenek az okulásra. Csak kettőre alkalmasak kiválóképpen: zavart, galibát csinálni a politikában és csatát vesztetni.

Hogy ki lesz az a rátermett férfi, aki a mindinkább bonyolódott helyzetből az országot kivezeti, annak ma még csak a gondviselés a tudhatója, de hogy Tisza gróf nem, az nagyon is valószínű.

Budapest, január 19.

A képviselőház legközelebb holnap délelőtt 10 órakor tart ülést, melyen folytatják az ujoncmegajánlási javaslat feletti vitát. Az ülés végén az interpellációkra kerül a sor. A javaslatához Molnár Jenő és Polónyi Géza van feliratkozva.

A délvidéki gabonauzsora. A délvidéki gabonauzsoráról közölt adataink méltó felháborodást és megdöbbenést kelteittek ma a képviselőházban is. Különösen a délvidéki képviselők foglalkoztak behatóbban a kérdéssel s egyhangú volt a nézet, hogy ez az állapot így nem tarthat s a kormánynak sürgősen cselekednie kell a nyomorba jutott lakosság megmentésére. Az érdeklődő képviselők között első sorban Zboray Miklós volt az, aki elodázhatatlannak tartja a mentési munkát s mikor ennek érdekében lépéseket tesz, csak folytatja azt a megkezdett misszióját, amelyet félévvel ezelőtt képviselt a tönkretett délvidékiek érdekében. Tegnapi közleményünkben hivatkozás volt Zboray Miklós képviselőre is, akibe szintén panaszszal fordultak félévvel ezelőtt a megkárosított polgárok. Zboray Miklós ma az ügy állásáról munkatársunk előtt kijelentette, hogy hozzá is érkezett nagy esemő árverést szorgalmazó végzés s azokban el is járt a kormánynál s nem egyszer szorgalmazta a kormányt, hogy lépjen fel a lakosság megvédésére. Hogy a kormányok mindezekig nem tettek még semmit, az annak tulajdonítható, hogy a már egy évnél tovább tartó nagy parlamenti harc teljesen lekötötte idejüket és erejüket is. Zboray kijelentette még, hogy a maga részéről tovább is érdeklődni fog a délvidéki lakosság ügye iránt s mihelyt a mai helyzetben változás lesz, illetve újra helyre áll a normális parlamenti helyzet, első kötelessége lesz a kormánynál felujtani a délvidéki gabonauzsora elleni

panaszát s azzal szemben a legerélyesebben fogja sürgetni a gyors kormánysegélyt.

A közigazgatási tisztviselők fizetésrendezése. Gróf Tisza István miniszterelnök kormányralépése után egyik beszédében kijelentette, hogy az állami tisztviselők fizetésrendezésével kapcsolatosan a közigazgatási tisztviselők fizetésrendezését is keresztül óhajtja vinni. Mint most értesülünk, a belügyminisztériumban már készen áll a törvényjavaslat. Örömmel vesszük tudomásul, hogy a közigazgatási tisztviselők ügyének rendezése rövid idő kérdése, mert ezzel lehetővé válik, hogy a megyék az igazán értékes elemeket magukhoz tudják vonni. Sokan a javaslat gyors elkészültében a választási kampány előkészítését látják, ami valószínű is, mert Tisza bizonyára nem tartja közömbösnek a közigazgatási szervek aktív részvételét a választásnál. A javaslat részleteiről a M. H. a következőket közli:

A javaslat értelmében a vármegyei alispánok valamennyien a VI-ik fizetési osztályba (osztálytanácsosi rang) jutnak; a főjegyzők, árovaszéki elnökök és ugyanebben a rangban lévő megyei alkalmazottak (tisztí ügyész, főorvos) a VII-ik fizetési osztályba; az árovaszéki elnökök és főszolgabírák a VIII-ik fizetési osztályba; az I-ső aljegyző és a szolgabírák a IX. fizetési osztályba s végül a többiek valamennyien mostani javadalmazásukhoz képest — mint az állami tisztviselők — a X-ik és XI-ik fizetési osztályba soroztatnak. A községi jegyzőkre nézve akként intézkedik a törvényjavaslat, hogy valamennyi jegyzőnek mostani törzsfizetése évi 1600 koronára egészített ki. A mellékjövedelem megmarad ezentul is. Ahol a jegyzők természetbeni járulékokat élveznek, ott ezt a járulékot átszámították pénzértékre s hozzáadták a törzsfizetéshez. Erdekes megemlíteni, hogy az egész országban csak három vármegye akad, amelyben a jegyzők nem szorulnak kiegészítésre; mert törzsfizetésük eléri, sőt meg is haladja az 1600 koronát.

A bácsmezei főispánság. A félhivatalos «M. Távirati Iroda» jelenli: Az a h.r., amely szerint Latynovics Pál bácsmezei főispán állásáról lemondott volna, teljesen alaptalan.

Krónika.

Budapest, január 19.

Ellmayer Lajos vezérőrnagy Bécsből az engedelmények valutáját hozta meg. Beszéli, hogy a tábornok megjelenése egyenesen Tisza gróf miniszterelnök iniciatívájára történt, ki valójában mégis csak differenciákat látott s méltán láthatott is, a Pitreich s a saját felfogása közt s miután ő programjával a király által elfogadott kilences bizottságheli program alapján áll. Dokumentumot kívánt felmutatni a királyi szó sulyáról. A szombati minisztertanács tárgya ez az ügy volt s állítólag Khuen-Hédervary gróf ezért volt kihallgatáson a királynál.

Bécsből ezzel a közeledéssel kétségkívül javítani akarják a helyzetet s különösen kedvezővé hangolni a véleményeket. Igazán örülünk, hogy végre odafönn is belátják az örökös merevség káros voltát. Hiszen engedtek ok a jogos követeléseknek, ha belátták, hogy engedni kell, de

mindig későn s mindig akkor, midőn egy-egy újabb sérelmen rágódó elkedvetlenedés leküzdéséről volt szó.

Meg vagyunk győződve például, hogy ha ez a tegnapi aktus a vele együtt járó elvi közeledéssel, mellet ma egész természetesnek tekintünk, még a Körber-féle támadás előtt történt volna, ma már nem lenne szó küzdelemről s obstrukcióról.

Tegnap értesüléseink Ellmayer küldetéséről a katonai oktatásra vonatkoztak s ez megnyugtató, mert éppen ezekben foglaltatik a tisztí képzés kérdése is, mely az összes engedmények között a magyar szellem szempontjából a legfontosabb. A néppárt kézi zálogot kívánt a katonai kérdésekben s a kormány ily kézi záloggal kívánt szolgálni. A kilences bizottság programjában azonban még több pont van, mely Tisza szempontjából s Pitreich beszéde után felderítésre vár. Egy reggeli lap értesülése szerint a tábornok küldetése ezekre is kiterjedt s biztosította a miniszterelnököt, hogy a megállapodásokat a lehető gyorsasággal gyakorlatilag megvalósítja s erre vonatkozólag hajlandó a magyar delegációban nyilatkozatot is tenni.

Ezzel tehát a reformok végrehajtási munkája elkezdődött, de konstatáljuk, hogy a magyar képviselőháznak még ezideig nem volt érkezése — folyosói beszélgetéseket leszámítva — ezzel az eminens fontosságú mozzanattal foglalkozni, mert egy tegnapi incidens folytán, melyre báró Feilitzsch elnöklése adott okot, ma valóságos forrongó obstrukciós nap van. Napirend előtti felszólalások, zárt ülés egymást kergetik: szóval kész az obstrukció. A vitás kérdés, melyen az ellentétek Feilitzsch elnök és a néppárt közt kiélesedtek, Kaas Ivor bárónak tegnapi határozati javaslata, melyet beszéd közben bejelentett, de beszéde végzetével elkésvé adott be. Feilitzsch nem fogadta el a határozati javaslatot s most ezen folyik a házszabály-vita. Már a házszabályok, melyekben nincs szó arról, mikor kell benyújtani a javaslatot, mutatják, hogy az alelnöknek nincs igaza, de látszik ebből az esetből s következményeiből, hogy mily káros az, hogy ha az elnök a házszabályok betűibe kapaszkodik s nem a szellemét tekinti. A zárt ülés során még Apponyi grófot is felszólalásra bírta a házszabályok emez értelmezése.

A katonai program végleges alakulásáról tehát, e sajnálatos incidens következtében, ma nem számolhatunk be s amit még ide sorolhatunk, nem egyéb, mint a napi történet egynemely jelentéktelenebb eseménye.

Regisztráljuk, hogy a néppárt tagjai ma nagy számmal vesznek részt a vitában s ezzel igazolják az obstrukcióban való részvételükről szóló híreket. A nagy-kikindai kerületben, mint értesülünk, gróf Zichy Vladimir nemzeti-párti programmal lépett fel s ezzel a választási küzdelem keménynek ígérkezik.

A helyzetről a következő értesüléseink vannak:

A képviselőház folyosójáról.

Azt hinné az ember, hogy még tegnap van, mert a baloldali folyosón ma is ugyanaz a csoport vitatkozik Feilitzsch Arthur báró alelnök eljárása felett, amelyik tegnap vitatkozott az ülés végén.

Molnár János, Simonyi-Semadam Sándor, Ugron Gábor, Molnár Jenő és Holló Lajos ma is csak azt hajtogatják, hogy zárt ülést kell kérni és ott kell erőteljes bírálatot mondani Feilitzsch ténykedése felett.

Holló Lajos még tovább is megy, ő bizalmatlansági nyilatkozatra is kész, de szándékától azután eláll, legalább egyelőre.

Apponyi Albert grófot is megkérdezik, hogy jogos-e álláspontjuk akkor, mikor követelik, hogy Kaas Ivor határozati javaslata beadottnak tekintessék, illetve az elnökség azt elfogadja.

— Nézetem szerint — mondja Apponyi — ha Kaas beszéde folyamán jelenti, hogy határozati javaslatot fog beterjeszteni, akkor, habár elmulasztotta beszéde befejeztével benyújtani, olybá kell venni, mintha tényleg be is nyújtotta volna. Én legalább úgy magyaráztam volna a házszabályok ezen részét. De nincs igazatok, ha Feilitzsch részéről rosszhiszeműséget tételeztek fel.

Perczel Dezső elnök Jakabffy Imre és Feilitzsch Arthur alelnökökkel tanácskozik a követendő eljárásra nézve és abban állapodnak meg, hogy a határozati javaslat elkésvé adatott be, így azt már most elfogadni nem lehet.

A miniszterelnök is ezen a nézetben van s így már előre meg lehet állapítani, hogy ma viharra van kilátás. A csendesebb vérmérsékletű jobboldaliak oportunitási szempontból hajlandók volnának az ügyet békésen és pedig akként elintézni, hogy ezuttal mondassék ki, miszerint tekintettel arra, hogy Kaas beszéde közben jelezte határozati javaslatának benyújtását, az, bár elkésvé is adatott be, fogadtassék el, de jövőre ez az eset precedensül nem szolgálhat, hanem a szónok köteles legkésőbb a beszédének befejeztével a határozati javaslatot az elnökséghez juttatni.

Feilitzsch azonban nem fogadja el ezt a prozociót és így a békés szándék hajótörést szenved.

Az ellenzék hamar hírt vesz erről és rögtön kész a zárt ülést kérő iv. Csak még kettő hiányzik a husz aláírásához, az is előkerül azonban, mert Luby Béla és Gabányi Miklós készséggel becsájtják magukat Ugron rendelkezésére, aki a zárt ülést kérő ivet véres kardként hordozza körül.

A Kossuth-párt jelenlevő néhány tagja indifferens akar maradni ebben a kérdésben és se pro, se kontra nem nyilatkozik.

Az obstrukciónak tehát erről az oldalról nincs mitől félnie, csak a jobboldaltól, azzal pedig, azt hiszik, hogy könnyű szerrel elbánhatnak, hiszen házszabály-sértést nem követhetnek el, mert akkor a Kossuth-párttal gyűlne meg a bajuk.

Nagy erőssége ez különben is a küzdőknek és éppen ez az alap az, amelyből nekik az a reményük fakad, hogy az ujoncmegajánlási javaslat tárgyalása február közepé előtt nem lesz befejezve. Hiába kérelmek a jobboldaliak őket, hogy ne huzzák a vitát, ők nem engednek.

— Nem adunk ujoncot, amíg magyar vezényszó nincs — hangzik Ugron válasza a kérésre.

Hogy pedig a küzdők terve helyes számításon alapul, azt bizonyítja az a körülmény is, hogy a Kossuth-párt több tagjának is szándékában van a javaslat ellen beszélni. Holnap mindjárt Polónyi Géza lesz a pártból az első, aki fel fog szólni s miután a Pitreich-féle beszédre is ki akar terjeszkedni, bizonyára ő maga fog a Ház tanácskozási idejéből egy vagy másfél órát igénybe venni. — Lengyel Zoltán, Visontai Soma, Gabányi Miklós és még néhányan a Kossuth-pártból már ma bejelentették, hogy szintén beszélni fognak. Ez egy kis nézetkülönbséget is idézett elő a párt tagjai között, de a szónokok hivalkozással arra, hogy ha Polónyinak szabad, akkor nekik is lehet, megmaradnak elhatározásuk mellett és beszélni fognak.

Andrássy Gyula gróf ma ismét tüntetett jelenlétével, sőt többek előtt határozottan megcáfolta azokat a híreket, mintha eddigi távollétének a miniszterelnök személye ellen irányuló éle volna, hanem kijelentette, hogy pusztán magánügyei tartották őt eddig vissza, de ezután állandóan jelen lesz. Sőt, hogy közte és a miniszterelnök között semmi nézeteltérés nincsen, ennek bizonyítékául több mint egy félóra hosszat tárgyalta a miniszterelnökkel a folyosón, le és fel sétálva, amely beszélgetés folyamán is többször kijelentette a miniszterelnök előtt, hogy az obstrukciót a leghatározottabban elítéli és annak megszüntetésére minden törvényes eszközt jogosultnak lát.

Hasonló nyilatkozatot tett Andrássy Gyula gróf Bartha Ödön előtt is, akivel szintén hosszabb ideig konferált a folyosón.

A katonai oktatás reformjának kérdése is élénk beszéd tárgya volt ma a folyosón és Ellmayer tábornok tegnapi küldetésére vonatkozó hírlapi közleményekből különféle kombinációkat fűztek a legfelsőbb akarat megnyilatkozásához.

Határozottan tartja magát az a hír, hogy a királynak már tegnap ismertetet döntő határozata létrejöttében nagy szerepe van Khuen grófnak, aki a király előtti tisztelgése alkalmával őszintén és leplezetlenül feltárta a király előtt azon

kényes helyzetet, amelybe a szabadelvű párt kerülne, ha a katonai programnak az oktatásügyre vonatkozó pontozatai nem teljesítették. A király méltányolta Khuen indokait és Ellmayer Lajos tábornok ezért volt tegnap Budapesten.

Sokan nem bíznak ezen hír valóságában és ezzel szemben azt a hírt igyekeztek terjeszteni, hogy Ellmayer tábornok ma is tárgyalta a magyar honvédelmi miniszterrel, mert a közös kormány és magyar kormány között differenciák merültek fel e tárgyban. Hogy azonban ez csak rosszakaratu hírlelés lehet, mi sem bizonyítja jobban, mint az a körülmény, hogy Ellmayer Lajos tábornok, küldetésének eleget téve, még a tegnap délutáni gyorsvonattal Bécsbe utazott és ma az osztrák delegáció hadügyi albizottságában is részt vett.

De értesülésünk alaposága mellett bizonyít az is, hogy a félhivatalos «Bud. Tud.» nem cáfol, hanem csak óvatosságra int, ami azonban csak azt célozza, hogy a Lajtán tuli szomszédaink haragját ne vonjuk magunkra.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, jan. 19

A néppárt és a Szederkényi-párt már tegnap késztült a mai zivataros napra. Kaas Ivor báró határozati javaslata adott rá okot, akitől az elnök Feilitzsch Arthur báró tudvalevőleg tegnap nem fogadta azt el. Maga Kaas Ivor tette szavá az elnök ez eljárását az ülés elején, mikor a jegyzőkönyv hitelesítésénél kifogásolta, hogy javaslata nincs benn a jegyzőkönyvben. Pedig ő beszéde alatt nemcsak megemlítette, hanem fel is olvasta a javaslatot és csupán az elnök okvetetlenkedése volt az oka, hogy azt nem vette át.

Tisza István miniszterelnök szerint a házszabályoknak megfelelően, illetőleg jogosan járt el az elnök s ezért kérte is a Házat, hogy térjen napirendre az ügy felett.

Jakabffy Imre, aki Kaas beszédjének az elején elnökölt, hallotta az indítványt, de Kaas mindenről beszélt, csak az indítványról nem.

Feilitzsch Artkur báró alelnök, aki nem fogadta el a javaslatot, azt mondta, hogy ő a házszabályok szerint járt el s ha Kaas az ő eljárásának bármiféle mellékcélzatosságot tulajdonít, hát azt erőlyesen visszautasítja.

Részint a jegyzőkönyvhöz, részint a házszabályok címén felszóltak még: Szederkényi Nándor, Ugron Gábor, Rakovszky István és Zboray Miklós s mindegyik azt bizonyította, hogy Feilitzsch alelnök házszabályellenesen járt el, mindegyik követelte, hogy Kaas javaslata jegyzőkönyvbe vétessék.

Am a dolog itt nem nyert befejezést, mert az obstrukciók zártülést kértek s ott tárgyaltak, vitatkoztak tovább ugyancsak ebben az ügyben.

Miután így a rendes tanácskozási időnek a nagy részét sikerült agyonütni, az ujoncmegajánlási javaslat tárgyalására csak egy szónok jutott, a néppárti Udvarý Ferenc, aki magyaros beszédével kibeszélte az ülést.

Részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése.

Elnök: Perczel Dezső.

Jegyzők: Daróczy Aladár, Dedovits György, Tibinyi János.

Elnök az ülést megnyitja s felolvastatja a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Báró Kaas Ivor: A jegyzőkönyvhöz szól. Tegnap beszéde után határozati javaslatot nyújtott be. Ez hiányzik a jegyzőkönyvből. A Naplóra és azokra a tanukra hivatkozik, akik jelen voltak s hallották, hogy megemlítette a javaslatot. Sőt a honvédelmi miniszter is hallotta, aki beszédjét figyelemmel hallgatta. A Naplóban benne van, hogy megemlítve határozati javaslatát, arra építette beszédének többi részét. Kéri a Házat, hogy a jegyzőkönyvet úgy igazítsa helyre, hogy az ő határozati javaslata benne legyen. Feilitzsch eljárását okvetetlenkedő eljárásnak tartja. (Zajos ellenmondás a jobboldalon. Helyeslés a baloldalon.)

Jakabffy Imre: Miután Kaas beszédének az elején szóló elnökölt, kijelenti, hogy ő nem hallotta Kaastól, hogy felolvasta volna a határozati javaslatát, mert sokszor nézett jegyzeteibe.

Kaas Ivor báró: Személyes kérdésben szól. Igaz, hogy sokszor nézett a jegyzeteibe. Hivatkozik a honvédelmi miniszterre, aki látta, hogy a határozati javaslatát felolvasta.

Tisza István gróf miniszterelnök: Tisztán a házszabályok precíz alkalmazását tekinti s kéri a tulajdonát, hogy az is ebből a szempontból bírálja el az esetet. Kaas képviselő urmáról beszélt s határozati javaslata is mást tartalmazott. Pusztán a házszabály alapján kéri a Házat, annál is inkább térjen napirendre az eset felett, mert Kaas Ivornak lesz még alkalma határozati javaslatát beterjeszteni.

Báró Feilitzsch Arthur: Az eset alatt ő elnökölt. Kaas Ivor téved, mert jóideig várta, hogy határozati javaslatát beterjessze, de Kaasnak csak akkor jutott eszébe benyújtani, mikor már beszédje után üdvözölték s Várady Károly már beszélt. Azt a kifejezést, hogy okvetetlenkedni akart volna, a legérélyesebben visszautasítja. Semmi célja sem volt, mert neki csak egy célja van, hazáját becsületesen szolgálni s az ő célját nem cseréli fel Kaas Ivor céljával.

Báró Kaas Ivor: En sem az önével, mert az a szabadságimpressiót szolgálja.

Báró Feilitzsch Arthur: Az elnöki működésének célja a Ház méltóságát megőrizni s a tanácskozást erőlyesen vezetni. (Zaj a baloldalon.)

Zboray Miklós: És igazságosan.

Báró Feilitzsch Arthur: Igenis igazságosan. Beszédjét azzal fejezi be, hogy ő Kaassal szemben házszabályszerűen járt el. (Zajos ellenmondás a baloldalon, helyeslés a jobboldalon.)

Szederkényi Nándor: Mint szemtanú kötelességének tartja felszólalni. A tény az, hogy Kaas Ivor bejelentette, miszerint egy határozati javaslatot terjeszt be, ezt a napló szövege is bizonyítja. De bizonyítja szóló is, mert Kaas, beszéde közben szólónak azzal adta át a határozati javaslatát, hogy azt az elnökségnek továbbítsa, szóló még azzal toltta vissza Kaas elé a javaslatot, hogy arra van még idő. Kéri tehát a jegyzőkönyvet olyképp módosítani, hogy Kaas Ivor egy határozati javaslatot terjesztett elő.

Elnök: Tessék ezt az indítványt írásban beadni. **Tisza István miniszterelnök:** A tényállítás felderítése szempontjából újabb rámutat a napló azon részére, amelyben Kaas Ivor egy határozati javaslatot beterjesztését jelzi, de csak jelzi és nem adja tényleg át. Szederkényinek egy megjegyzésére felelve, büszkén vallja magát olyan fiskálisnak, aki az igazságnak megfelelően erős jogalapon állva védi az igazt. Kéri különben az ügy felett napirendre térni.

Holló Lajos: Kaasnak igaza van, mert a naplóból is kitűnik ez. Csodálja, hogy mindig csak Feilitzsch elnöklése alatt történik vihar és házszabálysérelem. Nem pártatlan és mindig pártszenvédély által vezetett magát. Nagy baj azonban az, hogy a Ház elnöki székébe közjogi tudás nélküli emberek kerülnek és a folytonos botlás ezen ismeretek híján jön létre. Feilitzsch különben tegnap más két házszabályellenes dolgot is vitt véghez, amit szó nélkül úgy sem lehet hagyni. Pártolja Szederkényi módosítását.

Báró Feilitzsch Arthur: Reflektál Holló személyes ellátására, hogy ő pártpolitikai szenvédélyek alatt áll. (Ugy van! a baloldalon.) nem teszi azt, amit Holló, hogy gyanúsítson, de nem bizonyít. Tiltakozik az ellen, hogy pártpolitikai szenvédélyek alatt állana, mert ő igazságosan vezeti a tanácskozákat. Van benne annyi műveltség, hogy a szenvédélyen uralkodjék. Ami az ő közjogi tudását illeti, nézzen végig Holló szóló működésén, találkozik-e nála közjogi botlásokkal?

Ugron Gábor: A kérdést oda kell visszavinni, ahonnan az eredt. Az elnöknek senkisé tartozik javaslatot beadni, hanem azt a Háznak adja be s leteszi a Ház asztalára. Ne ségelylje magát az elnök ur, hogy tévedt, mert ő egy megszokott uton haladt, amely a házszabályokban nincs előírva.

Rakovszky István: A házszabályokhoz szól. Tökéletesen egyetért Ugron Gáborral. A házszabályokból bizonyítja, hogy az elnök urnak nem volt joga az indítványt visszautasítani. Mert az elnöknek csak az a joga van, hogy írásban kérheti be az indítványt, Kaas ma is beadhatja az indítványt, csak meg nem okolhatja.

Elnök: Kénytelen a házszabályoknak Rakovszky által történt téves magyarázata folytán az elnöki székéből nyilatkozni. Indítvány vagy önálló lehet, mely esetben az az indítványkönyvbe bejegyzendő, vagy pedig a vita során valamely törvényjavaslat kapcsán, amikor azonban írásban kell beadni.

Zboray Miklós: A házszabályok azon részét akarja helyesen értelmezni, amelyek az indítványok beadásáról rendelkeznek. Nincs sehol megírva, hogy mikor kell azt bemutatni. Kaas bejelentette, hogy benyújt egy javaslatot, tehát annak elhozatala végett az elnökségnek kellett volna intézkednie.

Elnök: Kérdi a Házat, eredetben hitelesíti-e a jegyzőkönyvet, vagy fölveszi-e a Ház Kaas javaslatát a jegyzőkönyvbe.

A Ház többsége eredetben hitelesíti a jegyzőkönyvet.

Elnök bemutatott több irrományt s mielőtt a napirendre térhetek volna, jelenti, hogy 20 képviselő zárt ülést kért. Kiürített a karzatot.

A zárt ülés.

Elnök: A zárt ülést megnyitja. **Szederkényi Nándor:** Az elnök magatartása okozza a zárt ülést. Ugy látszik, a kormánypárt nem mer megjelenni, hogy ne kelljen válaszolni azokra, amik itt felhozhatók. Hosszasan előadja ugyanazt, amit már a nyílt ülésen több szónok előadott, a Kaas Ivor be nem adott határozati javaslata tárgyában. Ehhez hozzáteszi, hogy a tegnapi ülésen zaj volt a Kaas beszéde alatt s ekkor az elnök azt mondta, elég csend van, ami lekicsinylése a szónoknak s mikor azon eljárásra nagy zaj támadt a baloldalon, akkor lekiáltott, hogy ne tessék az elnökkel vitakozni s még Simonyi-Semadam Sándort külön is figyelmeztette, hogy ne avatkozzék az elnöki jogkörbe. Majd Simonyi-Semadam azon kijelentésére, hogy az elnök ne erőszakoskodjék, őt rendreutasította. Ez méltatlanság.

Kaas Ivor: Eppen a buffetből jött, azért volt olyan hangulathat.

Szederkényi Nándor: Visszatér ezután ismét a Kaas esetre s arra, hogy az elnök figyelmeztette, hogy a szónyegen levő javaslathoz szóljon. Ilyen dolgokat nem lehet meghonosítani s ezt nem is tapasztaljuk más elnököktől. A jegyzőkönyvvel már erőlt beszéltek, de ezt bővebben kell megtárgyalni, azért kérték a zárt ülést, hogy a Ház tanácskozási Feilitzsch elnököltől megmentsék.

Holló Lajos: Az elnök tegnapi tényei utolsó cseppet képeztek abban a pohárban, mely már csordulig volt. Megengedi, hogy az elnök semmi antipatiát nem visz az elnöki székbe, de kellő tapintatot sem. O a pártpolitikai személyeket szolgálja s ezt nem szabad az elnöki székbe bevinni. Viselkedése mindig kicsinylő, lenéző, amit arról a székről sem egyesekkel, sem párttal szemben gyakorolni nem szabad. (Egy hang: Ugy jár majd, mint Eremits. Elnök: Közbeszólót rendre utasítja.) Felsorolja ugyanazon sérelmeket, a miket Szederkényi már előadott. Ezeket szó nélkül hagyni nem lehet s amiért az elnöknek az obstrukció nem tetszik, azért nem lehet a házszabályokat megsérteni. A kormányelnök székfoglalásakor ki lett mondva ostentatíve, hogy a házszabályok Apponyi Albert szellemében fognak kezelni, de ez az ígret nem tartott meg. Rátérve a Kaas Ivor határozati javaslatára, hivatkozik Apponyi Albertre, ki szünet közben az igazságügyminiszterrel folytonos beszélgetés közben kijelentette, hogy a határozati javaslat elfogadandó volna. Előírva sehol sincs, hogy az indítványt fel kell olvasni, csak hogy írásban kell beadni s eleget tett ennek akkor, mikor a határozati javaslat beterjesztését beszédében bejelentette. Kijelenti ő is, hogy ha ismétlődnek ezen esete, mindig a reperálást fogja kívánni.

Percezel Dezső elnök: Az elnökökre azt az impressiót tette Kaas eljárása, hogy határozati javaslatát nem adta be. Célja nincs az egész vitának, mert a határozati javaslat beadható akár a részleteknél, akár más által s így célszerűség az elnök eljárásában nem kereshető.

Fernbach István: Láttam, hogy a határozati javaslatot Kaas Ivor iratai mellé letette.

Simonyi-Semadam Sándor: A naplóból hiányzik az elnöki rendreutasítás egy előzménye. O azt mondta: «Az még sem járja, hogy az elnök akként mérlegeli a dolgot, hogy egyik szónoknak elég ez a csend is», ez hiányzik a naplóból, erre következett a további szóváltás. O nem panasolja fel ezt a sérelmet, de a Kaas Ivor határozati javaslatának el nem fogadásához akar hozzájárulni. Az elnök kötelessége lett volna felhívni a szónokot, hogy adja be írásban az indítványt s így az elnökség követelt el mulasztást. Sokszor volt rá eset, hogy más szónok beszéde alatt foglalták írásba az indítványt éppen az elnök felhívására. Oly elnökkel állunk szemben, aki nem méri egyenlően a házszabályokat. Az elnök rendszeres szisztémája a kákán csomó keresés. Ha objektíve jártak volna el, öt perc alatt el lehetett volna intézni a dolgot, de ha így élére állítják még az ily kis kérdéseket is, akkor a béke lehetetlen. Mondjon le az elnök, mert ily viszonyok között nem való oly elnök, aki keresi azon módokat, amelyekkel az ellenzéknek kellemetlenkedhet.

Apponyi Albert gróf: A kérdés gyakorlati jelentőséggel nem bír s a kérdés csak azon szempontból bírálható el, hogy a házszabályok megtartottak-e. Nézete szerint nem, de ez már nem reperálható, mert a Ház már határozott. O tendenciát egyik elnökkel sem keres, sőt kijelenti, hogy a másodszer elnökölt elnök nem is tudhatta, hogy Kaas Ivor határozati javaslatot jelentett be s így helyesen, jóhiszeműen járt el, de ezután be kellett volna látni, hogy tévedés van s az ügy öt perc alatt elintézhető lett volna. Az indítvány másban adandó be, de hogy a beadás miképp történjék, erre nézve a házszabály intézkedést nem tartalmaz, ezt a hiányt az elnökség

nem pótolhatja s mindezt beadványnak kell tekinteni, ami ennek a szó fogalmának megfelel s erre tökéletesen elegendő, ha a szónok a bejelentést megteszi s így az incidens egyszerűen el lett volna intézhető az akaratlan tévedés beismerésével.

Rakovszky István: Abban is a Ház fitymálását látja, hogy az elnök nincs jelen, mikor az ő ügyét tárgyalják. Az elnök oly rekordot ért el az ügytelenségben, hogy el kell távoznia az elnöki székéből. Nem tűrik tovább, hogy vagy rosszhiszemű, vagy ügyetlen elnök vezesse a tanácskozási. Valahányszor Feilitzsch elnökölti fog, ők zárt ülést fognak kérni s így teszik lehetetlenné az elnöklését, ha modorán nem változtatna. Tegnap is vakmerő merényleteinek egyikét kísérelte meg. Ha jóhiszeműen járt is el, addig, míg nem tudta, hogy Kaas bejelentette a javaslatát, de a durva erőszak meg van örökítve a naplóban, mert Kaas kijelentette, hogy felolvasta a javaslatot s ennek dacára nem lesz az elfogadva. Mi úgy tegyük, mint egy zsebmetsző társaságban, mi mindig arra vigyázzunk, hogy mikor csennek el tőlünk egy fogót? Felhívja az elnökölt, ne kapaszkodjék és ne ragaszkodjék állásához, mert csak neveltségessé lesz.

Ugron Gábor: Az egész baj az, hogy Feilitzsch nem való elnöknek, a képviselőkkel úgy kell bánni, mint zsentlemanokkal, mert a képviselők mind zsentlemanok. Feilitzsch azt hiszi, hogy ő katonatiszt s pattogó beszéddel fogja a Házat kormányozni. Ezután izetlen személyeskedésbe bocsájtkozott s Feilitzsch Arthurt támadta.

Kovács Pál: közbeszólását igazítja helyre.

Elnök: Több szónok nem jelentkezvén, a zárt ülést berekeszti.

Nyílt ülés.

Elnök a nyílt ülést megnyitja. Következik a napirend

az ujoncmegajánlás.

Udvargy Ferenc: Nagyon kár volt a kormánynak okot adni arra, hogy zárt ülést tartsanak s agyonüssék az időt, amely alatt már két szónok is elmondhatta volna a beszédét. Felfogása szerint, ha a kormány azt kívánja, hogy a nemzet pénz- és véráldozatot hozzon a hadsereg részére, úgy azt hiszi, ezt némi rekompenciával kellene viszonzni. Kíváncsnak tartja, hogy a katonai szükségleteket Magyarországon és magyar anyagokból szerezzék be. Joga van ahhoz a nemzetnek, hogy a saját területén levő gyárakban rendelje meg a katonaság szükségletét. Pitreich hadügyminiszter beszédével foglalkozik és azt élesen elítéli. A kormány ellen bizalmatlansággal viseltetik s már ezért sem fogadja el a javaslatot, hanem ellenindítványt nyújt be. (Helyeslés a néppárton.)

Elnök: Megállapítja a holnapi ülés napirendjét. Az ülés 3 órakor végződik.

KÜLFÖLD.

A kelet-ázsiai bonyodalom.

Budapest, január 19.

Tokiói hír szerint a japán pénzügyminiszter tanácskozássra hívta meg a legelőkelőbb bankárokat és pénzesoportok képviselőit, hogy megbeszéljék a pénzügyi helyzetet háboru esetére. Ez a körülmény arra mutat, hogy a háboru még mindig fenyeget, bár a tanácskozás összehívása inkább csak a japán kormány elővigyázatára és körültekintésére, mint agresszív kedvére vall. A japán kormány a mikádó kívánságára nem keresi a fegyveres összeütközést, de kötelességének tartja gondoskodni arról, hogy Oroszország meg ne lephesse. Más mozzanat az utolsó huszonnegy órában nem merült fel s nagyobb mozgolódás addig nem is várható, amíg Oroszország újabb válasza Japánba meg nem érkezik.

Mai távirataink a következők:

London, jan. 19.

A Daily Mail jelenti Tokióból tegnapi: A pénzügyminiszter a legkiválóbb pénzintézetek vezetőit tanácskozássra hívta. A tanácskozás után a miniszter a jelen helyzetre vonatkozó külön rendeletet bocsátott ki. Sanghaiból táviratozzák a Daily Mailnak: A nankingi alkirály 10.000 főnyi kínai csapatot szándékozik észak felé küldeni. Az első 5000 ember, hír szerint, februárban indul. Az alkirály Japántól egy millió tael ára fegyvereket vett. Más tengerparti kerületek alkirályai és kormányzói is nagy fegyver- és lővagnyag megrendeléseket tettek Japánban.

London, jan. 19.

Manilából jelentik: Az Egyesült-Államok ázsiai harci hajóhada ideérkezett. A hajóhad átlag tizenkét csomónál nagyobb gyorsasággal jött. A hajók megérkezésükkor, hír szerint, utasítást kapnak, hogy Jonganfóba menjenek.

Páris, jan. 19.

Motono japán követ akként nyilatkozott a Matin tudósítója előtt, hogy a béketárgyalások kedvezően haladnak. Japán nem adott határidőt az orosz kormány válaszára megérkezésére és az sem igaz, hogy valamely nagyhatalom békeközvetítőként szerepelne, mert arra egyelőre nincs is szükség.

London, jan. 19.

A Daily Telegraph-nak táviratozzák Szentpétervárról, hogy az utolsó japán jegyzék ott kellemellen hatást gyakorolt, mert a japán kormány visszalépett eredeti követeléseitől és nem mutat előzékenységet Oroszország iránt.

TÁVIRATOK.

Az új olasz nagykövet.

Róma, jan. 19. A király csütörtökön óta alá Avarna hercegnek bécsi nagykövetté való kinevezését.

A török reformok.

Róma, január 19. A Tribuna jelenti konstantinápolyi távirat alapján, hogy a porta jegyzékét intézett Ausztria-Magyarországhoz és Oroszországhoz, amelyben tudatja, hogy a reformok megvalósítása leküzdhetetlen akadályokba ütközik.

Itteni diplomáciai körökben a reformterveket illetőleg nagyon pesszimistikus a hangulat.

Az örmény-kérdés.

Konstantinápoly, jan. 19. Az utolsó időben nagyon szigorították az örmények ellen való intézkedéseket. Az örményekre itt és a kerületekben igen szigorúan figyelnek. A porta nem engedte meg az örmény patriárcha kiküldetését, hogy szolgálati ügyben Jeruzsálemba utazzék. Ormanian patriárcha e kérdésben New-Yorkban és a portánál erősen felszólalt.

Előfizetési fölhívás!

1904. február 1-ével új előfizetést nyitunk a *Magyarságra* és kérjük az előfizetés mielőbbi szíves eszközzését. Régi előfizetőinket, kiknek előfizetése 1903. december végével lejárt, arra kérjük, hogy az előfizetést mielőbb eszközölni sziveskedjenek, nehogy fennakadás legyen a lap szállítása körül.

Programmunk lapunk címében van megírva. Magyarok akarunk lenni és vagyunk minden sorunkban, minden betűnkben, mint ahogy magyar ennek a földnek szeretetétől izzó minden vérünk.

A *Magyarság* egyik főcélja leginkább a kisebb társadalmi rétegeknek védelmezése. Ezen védelem közé tartozik az őrtállás amellett, hogy a magyar föld maradjon a magyaroké, mert csak addig a miénk ez az ország, míg miénk annak minden halma, völgye, erdeje, tava és patakja. Hivatásunkhoz képest küzdünk ama gaz uzsora ellen, mely különösen Erdélyben és Felső-Magyarországon szedi áldozatait, kivándorlásra kényszerítve magyar és székely testvéreink ezreit.

A *Magyarság* különös súlyt fektet arra, hogy a társadalom azon rétegeinek sorsa, amely rétegek szomorúan csekély díjazás mellett nehéz szellemi munkát végeznek — jobbra forduljon. Ide tartoznak különösen a tanítók, a kishivatalnokok, a községi jegyzők, azok, akik hivatva vannak a nép nevelésére, vezetésére, irányítására. Sajnos, Magyarországon mindenre van pénz, csak a legérdemesebbek tisztességes életföntartásának biztosítására nincs. Ami erő adott nekünk, azzal arra fogunk törekedni, hogy ez a helyzet megváltozzék. Ha milliók adatnak ki sokszor a nemzet megkérdőztetése nélkül új ágyukra, új hadihajókra, kell, hogy százozrek jussanak a magyar köznevelés, közszolgálat élő, nélkülözö martírjainak is.

A *Magyarság* nevének megfelelőleg, szépirodalmi közleményeiben is teljesen magyar igyekszik lenni s azért tárca- és regényrovatát a legtehetségesebb magyar írók műveivel tölti ki.

Amit egyetlen lap sem ad olvasóinak, mi minden vasárnap egy képes szépirodalmi hetilapot, a *Magyar Család*-ot tesszük le a mi tisztelt közönségünk asztalára, melyből szórakozást meríthetnek az anyák s gyermekeik az ott található csilíngelő meseszövből. A *Magyarság* minden előfizetője kap ezenkívül az év végén egy *Albumot*, mely a magyar könyvpiacra nagy feltűnést keltett és amely gazdag társadalmi és szépirodalmi tartalmánál fogva páratlanul álló kincstára az ez évi szellemi termékeknek. Ezen albumot azonban csakis tényleges előfizetőink kapják meg.

Mindezek előrebocsátása után arra kérjük tisztelt Cimet, hogy a *Magyarság*-ra előfizetni és arra előfizetőket gyűjteni sziveskedjék. Mindenkinnek, ki 5 új előfizetőt szerez a *Magyarság*-ra, teljesen díjmentesen küldjük lapunkat arra az időre, amíg az általa szerzett előfizetések tartanak.

A „Magyarság” előfizetési árai:

Helyben:		Vidékre:	
Egy óra	1.—K.	Egy óra	1.20 K.
Negyedévre	3.—«	Negyedévre	3.60 «

Minden új előfizető kap egy díszes albumot.

Mutatványszámot hárkinek kívánatra készséggel küldünk.

Mérsékelt előfizetési áron kapják olvasóink a «Budapesti Bazar» című legolcsóbb magyar divatlapot és az «Urambátyám» című egyedüli magyar társadalmi és családi élelapt. A «Budapesti Bazar»-t 1.50 K. helyett 1.30 koronáért; az «Urambátyám»-ot pedig 4 K. helyett 3 koronáért küldjük negyedéven át.

Hazafias tisztelettel a

„Magyarság”

szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.

NAPIHIREK.

Budapest, január 19.

— (Időjárás.) Angliától Oroszország közepéig magas levegőnyomású öv terül el, melyet délen és északon depressziók határolnak. Európában az idő kevéssel hűvösebb lett és tulnyomó részében borús maradt, csapadék is, melynek mennyisége Görögországban volt a legnagyobb, mindentelő előfordult. Az Adrián pedig hóra van.

Hazánkban fagyos körüli hőmérséklet mellett az idő tulnyomó részben csapadékos volt. A nyugati megvétel kivételével mindenütt volt havazás, elvéve esőzést, amely a keleti Kárpátok vidékén az 5 millimétert meghaladta.

Jóslat:

Hidegebb idő várható, helyenként főleg havazással.

Hőmérséklet: + 1-1 C. fok.

— (Udvari és személyi hírek.) Rimaszombatból jelentik, hogy *Coburg Fülöp* herceg *Frigyes* főherceggel, *Agost* és *Lipót* hercegekkel tegnap este oda érkezett. A pályaudvaron *Marikovszky* uradalmi tisztartó és *Schulhof Pál* államfőnök fogadta őket. A hercegek a balogvári uradalomba mennek három napos vadászatra.

— (Ebéd a királynál.) Bécsből jelentik: Tegnap este 6 felségénél ebéd volt, amelyen *Gizella* bajor hercegnő *Rhelingen* báróné udvarhölgygel és *Perfal* udvarnaggyal, *Lajos Viktor* és *Ferenc Szalvátor* főhercegek, *Mária Valéria* főhercegnő és az udvari méltóságok vettek részt.

— (A német császárné beteg.) Berlinből jelentik hogy a császárné gyöngébb természetű lábfejdalma miatt a f. hó 20-ára kitűzött udvari hölgy-estély elmarad. Az újonnan bevezetett hölgyeket a császárnénak az udvari bálók valamelyikén fogják bemutatni. A diplomáciai kar és a polgári kiválóságok bemutatkozó estélye az eredeti megállapodás szerint e hó 20-án este lesz.

— (Loubet Rómában.) Egész Olaszországban gyűjtés indult meg, hogy a francia köztársaság elnökét mennél nagyobb fényvel üdvözöljék Rómában. A gyűjtés megindítása napján egyedül Rómában 30.000 lírát irtak alá a fogadtatás céljaira.

— (Korodi berlini tanár.) *Korodi Lajos* országgyűlési képviselő, kit államellenes izgatás miatt jogérvényes ítélettel egyévi államfogházra ítéltek, mint megirtuk, egész családjával Berlinbe költözött. Berlinből jelentik most, hogy *Korodi*, ki mandátumáról mindaddig még nem mondott le, ott már állást is kapott, amennyiben segédtanárnak nevezték ki egy ottani gimnáziumnál. *Korodi* klasszikus nyelvet ad elő.

— (Egy főherceg polgári házassága.) Szenzációs hírt közöl a bécsi «Zeit.» A bécsi lap szerint Bécsben és Prágában immár a nyilvánosságba is eljutott az a hír, hogy a 36 éves *Ferdinánd Károly* főherceg, az elhunyt *Károly Lajos* főherceg harmadik fia azzal a szándékkal foglalkozik, hogy nőül veszi egyik bécsi felsőiskolai tanár leányát, aki most 23 esztendő. A főherceg Prágában ismerte meg a leányt. A főherceg ismert alakja a bécsi előkelő társaságoknak, a művészetek iránti szeretete általánosan ismert. Ha a főherceg megmarad szándéka mellett, valószínűleg le fog mondani rangjáról s bárói címmel vissza fog vonulni egyik tiroli birtokára. Bécsből táviratozzák lapunknak, hogy udvari körökben a leghatározottabban megcáfolják a *Ferdinánd Károly* házasságáról terjesztett híreket.

— (Baksay püspök üdvözlése.) Berzeviczy *Albert dr.* vallás- és közoktatásügyi miniszter *Baksay Sándort*, mint a dunamelléki református egyházkerület új püspökét megleghangu táviratban üdvözölte.

— (Szerencsétlenség egy bombagyárban.)

A felixdorfi katonai lövőtérren tegnap nagy szerencsétlenség történt. A kémiai laboratórium felrobbant. Két tüzér s *Eminger* főhadnagy meghalt, hatan súlyosan megsebesültek, közülök kettőnek a lábát amputálni kellett. A szerencsétlenségről a következőket jelentik Bécsújhegyről:

Eminger Károly hatodik utász-zászlóaljbeli főhadnagy a kémiai laboratóriumban bombák töltésével foglalatzkodott; egyszerre, valószínűleg a drót meggyulladására következtében, borzasztó robbanás történt és a felhalmozott robbanó anyag levegőbe röptt az egész épületet. Nagy tűz támadt. Eleinte senki sem mert a lángokban álló épületronsokhoz közeledni. Mikor azután a tűz oltásához és a törmelék eltakarításához hozzáfogtak, ezek alól két elszenesedett holttestet húztak ki: *Kummer* és *Klinger* tüzérek. *Emminger* főhadnagy iszonyuan eltorzított állapotban még élt, mikor megtalálták, de csakhamar meghalt. Utolsó szavaival arra kérte környezetét, értesítsék szörnyű sorsáról a Komáromban állomásozó 13. utász-zászlóaljnál szolgáló *Ferdinánd* nevű fivérét. Azonkívül hat tüzér súlyosan — egyik-másik életveszélyesen — megsérült; kettőnek a lábát amputálni kell. A robbanás hatása rettenetes volt. A szétrobbant darabok teljesen elpusztították a laboratóriumot. Az ajtók, ablakok csakugy repültek sarkaikból. Egyik fal a másik után omlott le. Egy izzó szilánk egy puska-porral teli hordóba repült s csakhamar az egész épület helyén lángtenger aradt szét. Kolbe tüzér kétségbeesett kiáltással igyekezett a szerencsétlenség színhelyére irányítani a körültekintő katonai épületekben foglalatzkodók figyelmét. Ez épületekből a katonák csakhamar elősiettek, de a robbanás színteréhez közeledni egyelőre senki sem mert, mivel az első, nagy robbanást időről-időre még több, bár hatásában folyton gyengébb robbanás követte.

A florisdorfi katonai laboratórium három áldozatán kívül, mint újabban jelentik, valószínűleg még három halottja lesz a bombarobbanásnak. *Gerstenecker* tüzérnek még az éjszaka mind a két lábát amputálták, a súlyosan megsebesült *Schleger* tizedesnek és *Fritsch* tüzérnek egy-egy lábát kellett amputálni. A sebesültek testéből orvosi műtét útján távolították el a szilánkokat, egyikük-másikuk a szemvilágát fogja elveszteni.

— (Kolossváry Dezső dandárparancsnok.) *Kolossváry* Dezső volt honvédelmi miniszter, lovasdandárparancsnokká áthelyezték *Reszsovba*, Galiciába. A lovasdandárparancsnok új állomáshelyére már el is utazott.

— (Torontálmege magyarosodása.) Nagy-Becskerekéről jelentik. A torontálmegei német községek magyarosodása, amilyen lassan, oly biztosan halad előre. A pangermán agitáció, amióta egy pár szájhőssel alaposan végeztek, teljesen megszűnt és a német községek nap-nap után bizonyítják az országhoz való törhetetlen hűségüket és a magyar nyelv iránti ragaszkodásukat. Tegnap Billéden — tisztán németajku torontálmegei község — a lakosság előkelőbb vezetői elhatározták, hogy egy magyar dalárdát alapítsanak s a határozat meghozatala után azonnal jelentkezett hetven tag a belépésre. A dalárda élén Uitz Péter, katolikus plebános áll, akitől az eszme eredt és akinek hazafias buzgóságának köszönhető a magyar dalárda létesítése.

— (Ismét szerencsétlenség a Metropolitanvasuton.) Mint Párisból jelentik, tegnap éjjel 11 óra 20 perckor a Metropolitan-vasut egyik vonata egy tolató félben lévő vonatba ütközött, miközben hatan megsérültek. A balesetet téves szabadjelzés okozta. A Metropolitan-vasuton rövidesen ez a második szerencsétlenség, amely azonban nem volt olyan tragikus végű, mint a multkor, amikor az egyik alagutban támadt tűz következtében körülbelül százan meghaltak.

— (Megfagyott asszony.) Letenyén (Za megye) a Bonyai-erdőben e hó 16-án halva találták az erdőjáró favágó emberek Németh Erzsébet alsólendvai koldusasszonyt. A rendőrorvosi vizsgálat megállapította, hogy a szegény asszony megfagyott. Előtte való napon még többen látták Letenyén.

— (Matild hercegnő temetése.) Párisban tegnap temették el Matild hercegnőt a St. Gratien-templomból Klotild hercegnő, Lajos Napoleon herceg és néhai honapartista jelenlétében.

— (Az angol királynő naplója.) Londonból írják, hogy ott legközelebb több szempontból érdekes könyv fog megjelenni a könyvpiacon. A könyv Viktória királynő hátrahagyott naplójegyzetét és leveleit fogja tartalmazni, amiknek elrendezésével és sajtó alá adásával egy tudóst bízott meg Eduárd király. Az első két kötet már a tavaszra meg fog jelenni. Eduárd nagyon érdeklődik a mű iránt, úgy hogy a korrektúra alá jövő íveket maga nézi át.

— (Szapáry gróf utazása.) Fiuméből jelentik: Szapáry gróf volt kormányzó «Gitana» nevű yachtja két napi itt időzés és személyzetének felvétele után tegnap este tatarozás végett Pólába indult. A javítás két hétig tart. Ezután a «Gitana»-val Szapáry László gróf családjával és anyjával az afrikai partokra utazik.

— (Áradások.) Bloemfonteinben a városon kívül lévő viztartók megrepedtek. A megrepedést a hivszan tartó esőzések idézték elő. Az áradás 20—30 embernek életébe került és 197-en lettek hajléktalankká. 170 ház elpusztult.

— (A Fészek tea-estélye.) A «Fészek» január hó 19-én este fél 10 órakor tea-estélyt rendez s az hangversennyel lesz egybekötve. A hangversenyen közreműködnek: Harmat Hedy, K. Durigó Ilona, Szamosi Elza, Varsányi Irén, továbbá Hegedűs Gyula, Popper Dávid, Szendy Árpád, Vendrey Ferenc és Vecsei Géza.

— (Egy párisi emberbarát alapítványa.) Oziris, a párisi híres emberbarát, tudvalevőleg százezer frankos alapítványt tett tudományos érdemek jutalmazására, amelyet *Brauly* tudós a drótnélküli táviróval elért sikereiről kapott, míg az alapítvány másik részét a Curie házaspár kapta. A díjakat tegnap adták át a Banque de France irodájában, vadonatúj ezer frankosok alakjában.

— (Megtámadott rendőrel enőr.) Pásztor András 131. számú rendőrel enőr az éjszaka tizenegy óra tájban a Lónyay- és Kinizsi-utcában ellenőrzési körutját végezte. Egyszerre két ismeretlen csavargó toppant elébe és minden szó nélkül hatalmas doronggal többször fejbe vágta úgy, hogy az ellenőr eszméletét veszítve, összeesett. A támadók ezután elmenekültek. A súlyosan sebesült ellenőrt a Rókus-kórházba vitték. A merénylet valószínűleg boszu műve volt. A merénylőket nyomozza a rendőrség.

— (A krimmitschauer sztrájk vége.) Krimmitschauer távirat jelenti: A sztrájkvezetőség ma este kiadott közhirdetése Krimmitschauer és környékének munkásait felszólítja, hogy a munkát holnap feltétlenül újól megkezdjék.

— (A friess levegő jótékony hatása.) Egyik vidéki szálloda összes szobáit elfoglalták s az éjjeli 12 órakor Ruitka felől érkezett vonat egyik beszálló utasának nem jutott szoba. A szállodás mentegette magát, hogy nagyon sajnálja, de nem tehet róla, hogy a szobák mind megteltek s nem adhat helyet. Az utas csak állt és várt. Már-már menni akart, akkor támadt a szállodásnak gondolata.

— Van még egy két ágyas szobám, amelybe csak egy utas helyezkedett. Megkérdezzük, hogy beleegyez-e, miszerint uraságod az üres ágyat elfoglalja. Egyszerre azonban figyelmeztetnem kell. Fuldokló beteg az illető s iszonyuan köhög.

— Nem tesz semmit. A szállodás fölkapogtatta a már alvó vendéget s szépen megkérte, hogy engedné át az üres ágyat. A vendég nagyon béketűrő és jólelkű ember lehetett. Atengedte az ágyat. Éjfél után erős tüdőgörcse támadt s iszonyu köhögésbe tört ki. A jövevény vendég kétségbe esett. Az az ember még meg talál fuladni s a gyaru feléje irányul. Iszonyu félelmet állott ki. Egyszerre csak megszólal a keservesen hánykolódó és fuldokló beteg:

— Uram, kérem, nyissa ki az ablakot, mert menten megfuldoklok. A sötétben kotorászó utas, ahelyett, hogy gyertyát gyújtott volna, csak tapogatott s nem tudta az ablakot kinyitni.

— Friss levegőt! Friss levegőt, mert különben rögtön meghalok! Az utas a kínos helyzetben mit tehetett egyebet, a cipőhúzóval beverte az ablakot.

A beteg fölkiált:

— Az Istenért, mit csinált?

— Friss levegőt eresztettem be.

A beteg megszendesedett. Megszűnt a fuldoklása s elállott a köhögése.

— Jaj, de pompás ez a jó friss levegő! Köszönöm uram, nagyon köszönöm!

Egész világos reggelig nyugodtan s igen jól aludtak mind a ketten. Reggel, amint fölbredtek, nagy csudálkozás vett rajtuk erőt. A fuldokló beteg segítségére igyekvő utas nem az ablakokat zúzta be, hanem — a szekrény tükörtábláit...

— (Eletunt báró.) Künn Rákospalotán tegnap éjszaka öngyilkossági kísérletet követett el egy igen előkelő családból származó, de tönkrejutott férfit, báró Gloubitz Tivadar. Forgópisztolyból golyót röpített jobb halántékába s most súlyos állapotban fekszik a rákospalotai Méhes-utca 2. sz. alatti lakásán. A Gloubitz nevet igen ösmertté tette a mult esztendőben egy feltűnést keltő eset, amely hetekig foglalkoztatta a közvéleményt. Gloubitz Tivadar nővére ugyanis felesége Patikucevni Arthur duszadag krassó-szőrénymegyei, Boldur községi nagybirtokosnak. Valószággal rémregénybe illő jelenetek, országgra szóló botrányok játszódtak le a bolduri kastélyban. Az újságok sűrűn irtak a bűnügyi krónikákba került esetekről, amelyekben jelentékeny szerepet játszott egy Liptai Kornél nevű ember s a menyecske fiestvére, báró Gloubitz Tivadar. Megtörtént, hogy Patikucevni Artur bezárta, revolverrel őrizte, napokig éhezette s kizozta feleségét — állítása szerint teljes joggal, mert oka volt rá — és egyszer egész fegyveres csata is lezajlott a délvidéki kastélyban.

— (A csodadoktor címtáblája.) A bíróság előtt sokat szereplő Fazekas Dániel csodadoktornak ezuttal a rendőrséggel gyűlt meg a baja. Hermina-utj házában, melyet szanatoriumnak nevez, amiért csak nemrégiben ítélte el a főváros tanácsa négyszáz koronára, hatalmas cégtábla hirdeti, hogy Fazekas Dániel egyet. m. gy. orvos. Persze a jó vidéki, akit Fazekas ügynökei felküldenek a csodadoktorhoz, ebből a táblából legalább is azt olvasta ki, hogy Fazekas ur egyetemi magántanár. Tudniillik az egyetemi magántanároknak ilyen formán rövidítik címeiket: egyet. m. tanár. Az elmúlt nyáron, amikor egy szegény asszony, Benediktiná, a csodadoktor lakásán szörnyet halt (ebben az ügyben még folyik a vizsgálát), egy hatósági orvos feljelentette Fazekas Dánielt cimbitörítés miatt és hivatkozva a szomorú esetre, kifejtette feljelentésében, hogy Fazekas a közönséget megtéveszté, mert az emberek azt hiszik, egyetemi tanárhoz vagy egyetemes orvosdoktorhoz mennek; holott csak egy tudatlan sebeszre bízható életlök. A VI. kerületi rendőrkapitányság, amelynél a följelentés történt, elgondolta a csodadoktornak azt a ravasz védekezését, hogy ő a rövidítéssel azt akarja kifejezni, hogy egyetemes magán gyakorló orvos,

tehát nem specialista, nem hivatalos, nem is egyetemi. A kapitányság föl is mentette Fazekast. A följelentő megfélebbzte ezt az ítéletet a főkapitánysághoz. Tegnap hirdették ki Fazekas Dániel előtt a hatodik kerületi kapitányságnál a főkapitány marasztaló ítéletét, mely Fazekas Dánielt az elsőfoku hatóság ítéletének megváltoztatásával vétkesnek mondja ki az őt jogosan meg nem illető s a közönséget tévútra vezető cimhasználatával által elkövetett kihágásban s ezért száz korona pénzbüntetésre, behajthatatlanság esetén öt napi saját költségen töltendő elzárásra ítélte.

— (Vasuti baleset.) Bécsből táviratozzák: A Szinj-Spalato-vonalon lévő Rovnice mellett vasuti baleset történt, amelyet orkánszerű hóvihar idézett elő. A mozdony és az utána következő négy kocsik kisiklott és husz méternyire lezuhant a töltésen. Egy utas szörnyethalt, 12-en megsebesültek. A Spalato-Szinj között lévő vonalon beszüntették a forgalmat.

— (Eltűnt turisták.) A leobeni két turistának, akik szombaton a reichensteini hegyek közé rándultak, semmi nyoma. A mentő-expedíciók felkutatták a hegyszakadékokat, de nem akadtak a turistákra. Valószínű, hogy a hó elborította őket. Azt megállapították, hogy a turisták házáig nem is jutottak el. Leobenhól táviratozzák, hogy az eltűnt turistákat ma délelőtt megtalálták a reichensteini hegyek között. A két turista, dr. Nabel és dr. Lebzellner sértetlen. A hóvihar elől egy hunyhóban húzódtak meg és ott akadtak rájuk.

— (Az Országos Nőképző Egyesület) szombati választmányi gyűlésében egyhangulag elhatározta, hogy a tavasz óta folyó előkészületek után most kezdeményezi a Magyarországi Nőegyesületek Szövetségének megalakítását. E végből körlevelet intéz hazánk összes nőegyesületeihez, csatlakozásra szólítván fel azokat. Felkérte továbbá az indítvány előadóit, tartson a szövetség lényegéről és jelentőségéről még január hó folyamán nagyobb nyilvánosság előtt is előadást.

— (Gyilkosság egy táncmulatságon) Szegezárdról írják: Az itteni katolikus legényegylet e hó 17-én műkedvelői előadást és táncmulatságot rendezett. Tánc közben Koch József esztergályos-segéd úgy szíven szurta Vidács József rendezőt, hogy az rögtön a táncsteremben meghalt. A vérengző Koch azután halálos sebet ejtett Csonka Sándor és Alligander Károly mesterlegényekre és a vendéglősnek az orrát keresztül szurta.

— (Öngyilkos gyáros.) Dr. Winternitz Pál, a podbrati szövögyárnak főnöke, mint Bécsből jelentik, tegnap agyonlötötte magát. Winternitzet pénzügyi zavarok kergették a halálba. A cég már öt évvel ezelőtt három millió korona passzívával válsággal küzdött. A cég tönkrejutását közvetlenül a gyapotválság okozta. A passzívák hirszerint hatszázezer koronára rúgnak s főleg csehországi szövögyárak vannak érdekelve. Az öngyilkos ipja, egy marasabb vasuti tisztviselő, évekket ezelőtt robogó vonat elé dobta magát s így lelta halálát.

— (Jozsu.) Kis-Tapolcsányból jelentik, hogy Perl Emil kereskedő boltiában tegnapelőtt megjelent Sebök Ernő odavaló lakos és valami árut kért. Amikor Perl hátat fordított neki, hogy a kívánt árut levegve, Sebök hirtelen kést rántott elő és a kereskedő hátába szurta. A dühöngő ember azután behatolt Perl lakásába s ott Perl apósát és anyósát, továbbá a cselédet is veszedelmesen megsebesítette. Sebököt letartóztatták. Kihallgatásakor azt vallotta, hogy boszúból ki akarta irtani Perl egész családját. A sebesülteket kórházba szállították; Perl Emil alig épül föl sebeiből.

— (Meghíusult betörés.) Özv. Glaser Károlyné, született Metz Mária ékszer-üzlettulajdonos a következő feljelentést tette a rendőrségen: Az 1161-ut 52. szám alatt van az ékszer-üzlete, amelylyel szomszédos a Hahn Bernát vendéglő helyisége. Az ékszerészné a bolttal egybenyíló lakásban aludt e hó 16-ára virradó éjszaka, amikor úgy éjfél után gyarus zajra ébredt. Revolverrel a kezében a boltba sietett és látta, hogy a kihágó felől választófal át van törve és kezek nyulnak át a boltba, izykezkvén jobban kibontani a falakat. A hátor asszony nem veszi tette el a lélekjelenlétét, hanem a revolverével a nyíláson átlépett, ahonnan hallotta, hogy többen menekülnek a szomszédos helyiségből. Rendőr érkezett a helyszínre, felnyitották a szomszédos kocsma helyiséget, ahol egy élesre fent nagy kést, egy vésőt és egy álkulcsot találtak. A kocsmának az utcára nyíló ajtaja fel volt törve. A merénylők hárman lehettek, akiket nyomoz a rendőrség.

— (Lakásosztások.) A rendőrségen ma is egész csomó lakásosztásról tettek feljelentést. Ezek között a legnagyobb az a betörés, amelyet Rosenberger Zsigmond utazó Vas-utca 17. számú lakásában követtek el. Amíg a házbéliek távol voltak hazulról, tolvajkulcsal felnyitották a lakás ajtaját és az egész lakást valóságos kifosztották. Négyezer koronát érő ékszer, ruhanemű, ezüst evőeszközt és egyéb drágaságot loptak el. Az ellopott fehérneműben G. B. monogram van. — Tolvajkulcsos lakásfosztogatók ártak Bauer Vilmos hentessegéd Soroksári-ut 33. számú lakásában, ahonnan háromszáz koronát érő holmit, Gombos Hugó órák Gyár-utca 34. számú lakásában, ahonnan kilencven koronát érő ékszer, Hirschen Géza magánzó Röck Szilárd-utca 11. számú lakásában, ahonnan ötszáz korona készpénzt és százötven koronát érő aranyeműt, Schlesinger Jakab kereskedő Király-u. 6. sz. lakásában, ahonnan 1200 koronát érő ezüstneműt loptak. Hurokra került Erdős Károly budapesti születésű 19 éves rovtmultu napszámos, aki kerékpárokat lopkodott, Molnár János tizenhat éves napszámos, aki az üzlet elé kirakott árukat lopta el, Tóth Lajos érsekújvári születésű huszonnégy éves rovtmultu cipészsegéd, aki a gazdáját lopta meg. A letartóztatottak között a legveszedelmesebb Führer Antal budapesti születésű rovtmultu napszámos, aki lakásokat és üzleteket tört fel.

— (Női gyászruhák.) Gyászeselek alkalmával ajánljuk Horváth és Halász női gyászruhakészítő vállalatát Budapest, IV., Váci-utca 26, Zsibárus-utca sarok, hol gyászruhák 4 óra alatt készülnek. Vidéki megrendelésnél sürgönyileg beküldendő a mellbőség és alhossza.

x Az első kívánság, amelyért a jó Istenhez könyörgünk, hogy tartsa meg egészségünket és csakis a 86967. sz. St. R. dupla elektromágnetikus kereszt megfelelő használata által nyerhető el. Sok ezer ember teljes egészségét az állította helyre. Feltalálója Müller Albert ur. Budapest, V., Kálmán-utca 18. sz. naponként kap köszönő nyilatkozatokat, melyek közül egyet szívesen, ha másolatban nyilvánosságra hozunk. «Tisztelt Müller ur! Nem hiába olvasom az újságban a hála- és köszönő nyilatkozatokat az Ön 86967. St. R. dupla elektromágnetikus keresztjéről, de ez csakugyan a tiszta igazság. Az a kereszt nagyon segít! Csak három hét óta viselem s máris egészséges vagyok. Gyomorgörcseim, szivezurasaim voltak; étvágytalanságban és rheumában szenvedtem, úgy, hogy az egyik kezemmel sem tudtam dolgozni és az egyik lábamban erős szurásom volt; de most az Ön által feltalált kereszt segítségével a jó Istennek és önnek köszönhetem, hogy megint egészséges vagyok. Ezen szerkezetet mindenkinek ajánlhatom. Isten áldja meg Önt. Tisztelettel Murányi Emil, Krompach-fürdő.»

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A Tudományos Akadémia matematikai és természettudományi osztálya tegnap délután Than Károly elnökle alatt osztályülést tartott, amelyen elsőnek Kaerndl Antal műegyetemi tanár tartotta meg székfoglaló értekezését «A statisztikailag határozatlan reakciójú csuklós tartók grafikai elmélete» címen. Utána Rados Gusztáv olvasta fel «A szabályos sokszögek elméletéhez» című munkáját. Végül dr. Onodi Adolf egyetemi tanár «Adatok az orr melléküregeinek ismertetéséhez» című munkáját mutatta be.

* Magyarország és a Nagyvilág. Dessoffy Arisztid szerkesztésével érdekes s komoly tartalmu folyóirat első száma jelent meg. Az új folyóirat hivatva lesz az idegenforgalom fejlesztését szolgálani. Megkedveltetni akarja velünk azt a programot, amely az idegenforgalmat mint az ország egyik gazdasági erőgyarapodásának forrását tekinti. Előfizetési ára egy évre 3 korona.

* Ankét a kolozsvári színház ügyében. Gróf Tisza István miniszterelnök elnöklésével tegnap a belügyminiszteriumban értekezlet volt, amelyen részt vettek gróf Bély Akos főispán, Hegedűs Sándor, Bölönyi József, báró Szentkereszty Zsigmond, Szamosy János egyetemi tanár, Szvacsina Géza polgármester, Esterházy László főjegyző, gróf Festetics Andor, Ditrői Mór, Megyeri Dezso, Feilitzsch Arthur báró. Bezeredy Viktor előadó ismertette a kolozsvári színház viszonyait és annak tarthatatlan visszásság helyzetét és oda konkludál, hogy az építkezés megkezdése immár sürgős szükség. Be-

mutatja Fellmer és Helmer építésszek tervrajzait és miután a színház építése állami dotáció nélkül is foganatosítható, a bizottság egyhangulag abban állapodott meg, hogy a színház építését korán, tavasszal megkezdik. Báró Feilitzsch Arthur indítványára a bizottság kimondotta, hogy az építkezésnél a kolozsvári iparosok és kereskedők elsősorban igénybe veendők és a színház építésének felügyeletével Kolozsvár város polgáraiból választandó bizottság bizassék meg.

* Városi ösztöndíj — Paulay Erzsinek. A főváros már rég tett egy száz- és egy kétszázforintos alapítványt a színművészeti akadémia két tehetséges és szorgalmas növendékének jutalmazására. A két ösztöndíj sorsa fölött most újból döntenie kellett a tanácsnak s a 200 forintos ösztöndíjat a színiakadémia tanárainak egyhangú javaslatára Paulay Erzsinek, özvegy Paulay Edéné asszony leányának adományozta.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— Rossza'ásra ítél budapesti bíró. Egy tehetséges és nagyképzetségű járásbírósi albiró állt ma vádlottként a budapesti kir. ítélőtábla fegyelmi tanácsa előtt. Végül helyi Latzkó Antal dr. egy előkelő lipótvárosi család tagja ez, akinek különködése miatt már többször meggyűlt a baba felettes hatóságával. Az albiró szokatlan hangjával, amit úgy a feljebbvalóival szemben, mint a felek iránt használt-sokszor került ellentétbe nemcsak a bíróságok részére kiadott miniszteri rendeletekkel, hanem olykor még a köteles udvariasság szabályival. Saját pénzén tartott díjnokat, nyomtatott külön nyomtatványokat. Linguista lévén, úgy az ítéletekben, mint a tárgyalások alatt olyan kifejezésekkel élt, amelyek direkt ellentétben vannak a törvényvel. Így a jogot jussnak, a céget firmának, az elnökséget praesidiumnak, a pert perpatvarnak, az állampénztárt országos pénztárnak mondta és irta. Egy ízben egy ügyvédnek szóló ítéletben az illető ügyvédre az irta, hogy vastag tudatlanságáról tett tanúságot. Helyféle ügyei miatt már három ízben részesült elnöki megintésben. E fajta dolgai miatt került ellentétbe mostani feljebbvalójával, dr. Kiss Károly táblabíróval, a IV. kerületi járásbírósg vezetőjével is, aki nyilatkozattételre hívta fel az albirót. Dr. Latzkó mentegetés helyett szokott hangján rövidesen így válaszolt:

— Kérdése felesleges szószaporítás és értelmetlen akadékoskodás, erre nincs szavam, de ha volna is, elhallgatnám!

Ezért, valamint azért is, mivel néhány kiutalóvégzést szabálytalanul szerkesztett meg, került a fegyelmi tanács elé, amelyen dr. Istvánffy Lajos bíró adta elő az albiró fegyelmi ügyét. Dr. Latzkó albiró hosszabb beszédben védekezett az ellene emelt vád ellen. Beszédében minduntalan hivatkozott a bírói függetlenségre és többször ismételte, hogy ő prezdialis intelmek dacára továbbra is úgy fog eljárni mint eddig, mert az ő önézete ezt így parancsolja. Dr. Balogh György főügyész-helyettes, a vád képviselője, bár a bírói függetlenséget maga is minden erejével megvédi, nem mondhatja ezt annak, hanem inkább az egyéni önézert túltengésének s a bírói kötelességek megszegésének, amiért kéri az albirót harmadfoku fegyelmi büntetéssel, feddással sújtani. A kir. ítélőtábla erre a vádlott albirót csak rosszalásra ítélte, enyhítő körülménynek véve a vádlott ügybuzgalmát és szorgalmát. Az albiró az ítélet ellen felebbezett.

NYILTTÉR. *)

Dagóást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít SOLT LAJOS tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-g.

* E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

Magyar erdészettanár Japánnak. A bécsi japán követség a japán császári kormány megbízásából megkereste a közös külügyminiszteriumot, hogy ez a tokiói egyetem gazdasági fakultására, amelyhez az erdészeti tanszék tartozik, alkalmas tanárt követtessen. A külügyminiszterium átírt a földmívelési kormányhoz, egyúttal a szerződés részleteit feltüntető szerződési mintát is mellékelve a tanszékre esetleg ajánlkozó szakferfiu részére. A pályázatnál nemcsak a jelenleg is erdészeti tanszéken működők vétetnek figyelembe, hanem olyanok is, akik mint okleveles erdészek vannak alkalmazva s esetleg még inkább, akik a selmebányai erdészakadémián, mint tanársegédek működtek. Német esetleg angol, vagy francia nyelv bírása szükséges.

Képviselők a pincemesteri tanfolyamon. A képviselőház néhány tagja a budapesti pincemesteri tanfolyam megtekintését tervezi, e hónap 19-én délutánra. A földmívelésügyi miniszter kérelmére azonban, aki a kirándulásban maga is személyesen részt óhajt venni, a kirándulást másnapra halasztották s a kirándulók e hónap 20-án délután 3 órakor indulnak a Ferenc József-híd budai oldaláról külön villamos kocsikon Budafokra.

A Gömörmegyei Gazdasági Egyesület közgyűlésén egyesületi elnöké egyhangulag Kubinyi Géza országgyűlési képviselőt választották meg.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 5000 mm. változatlan áron.

Készárúüzlet.

Buza:

Tiszavidéki: 200 mm. 80 k. 8.30 korona, 300 mm. 80 k. 8.25 korona, 200 mm. 80 k. 8.10 korona, 200 mm. 79.5 k. 8.22.5 korona, 150 mm. 79.5 k. 8.17.5 korona, 100 mm. 78.5 k. 8.17.5 korona, 100 mm. 78.3 k. 8.17.5 korona, 100 mm. 79.5 k. 8.27.5 korona, 150 mm. 78.3 k. 8.15 korona, 100 mm. 78.2 k. 8.12.5 korona, 100 mm. 77.5 k. 7.97.5 korona.

Fejérmegyei: 200 mm. 78 k. 8.10 korona, 200 mm. 77 k. 8.05 korona.

Pestmegyei: 100 mm. 79 k. 8.27.5 korona, 100 mm. 79 k. 8.10 korona, 100 mm. 78.5 k. 7.75 korona.

Raktáraru: 2000 mm. 79 k. 8.12.5 korona.

Tegnap délután eladatott:

Tiszavidéki: 4400 mm. 80.6 k. 8.25 korona.
Raktáraru: 1050 mm. 76 k. 7.95 korona.
Rozs: 400 mm. 6.40 korona, 300 mm. 6.37.5 korona, 200 mm. 6.35 korona, 150 mm. 6.53 korona, 800 mm. 6.30 korona.
Arpa: 100 mm. 5.77.5 korona.
Zab: 100 mm. 5.70 korona, 100 mm. 5.55 korona.

Érték-tőzsde.

Kedvezőtlen helypolitikai jelentésekre az irányzat ellanyhult s lényegesebb árhanyatlás csak azért volt elkerülhető, mivel a forgalom szűk keretben mozgott. A déli zárlat mindazonáltal valamivel szilárdabb volt. Elénk üzlet fejlődött ki a sorsjegyi piacon, melyen főként a kisebb sorsjegyek emelkedtek.

Az előződéden jegyeztek

Osztrák hitel	678.75	676.50	676.50	---
Magyar hitel	769.50	769.50	769.50	---
Leszámitóbank	458	459	459	---
Jelzálogbank részv.	515.50	515.50	---	---
Rimamurányi	482	482	482	---
Államvasut	670.50	670.	6.0.	---
Városi villamos	328.50	328.50	---	---
Budapesti Közut	587.	587.	587.	---

A déli tőzsdén zárultak

Osztrák hitelrészvény	677.50	---	---	---
Magyar hitelrészv.	771	---	---	---
Leszámitóbank	459	---	---	---
Jelzálogbank részv.	5.50	---	---	---
Rimamurányi	483.	---	---	---
Államvasut	671.	---	---	---
Városi villamos	328.50	---	---	---
Budapesti Közut	586.50	---	---	---

Felelős szerkesztő: MAGYAR GYULA.
Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat

Elismert kiváló jóminőségű

Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmellényekben. Mértékszerű megrendelésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

SZINHÁZAK.

Szerda, 1904 január hó 20 án.

M. kir. Operaház.
 Délután mérsékelt helyárrakkal:
Jancsi és Juliska
 Mese 3 képből, zenéjét szerzette Humperdink.
 Utána:
A babatündér.
 Látványos ballet 1 felvonásban. Zenéjét szerzette Bayer J.
 Kezdeté 5 órákor.

Nemzeti színház.
Egyenlőség.
 Fantázia 4 felv. Irta: Barrie J. M. Kezdeté 7 órákor.

Népszínház.
Az ezüst papucs.
 Fantasztikus nagy operette egy előjáték és 2 felvonásban.
 Irta: Owen Hall. Fordította és magyar színpadra alkalmazta
 Heltai Jenő. Kezdeté 7 órákor.

Vigszínház.
Lulu.
 Színmű 3 felvonásban. Irta: Bertolazzi Carlo. Kezdeté
 7 órákor.

Király színház.
 Előszór.
A fecskék.
 Operett 3 felvonásban. Szövegét egy francia vígjátékból
 írta: Pásztor Árpád. Kezdeté fél 8 órákor.

Uránia.
A modern asszony.
 150 színesen vetített képpel és 15 mozgóképpel. Irta:
 Rath István. Kezdeté fél 8 órákor.

Schoffola Ernő A ruganyanyaggyártás meghonosítója
 Budapest, VI., Andrássy-ut 2
 Legjobb minőségű gummitömlők kerti fecskendezésre
 árjegyzék ingyen.

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. szám.

Igazgatóság: Leitner és Keleti.
 Ma nagy újdonsági estély!

I órákor! II órákor

A szerelem áldozatai.
 Életkép írta: Caprice, rendező: Rott Sándor.
 Ezt megelőzi! Fél 10 órákor!

Hivatásos szerelem.
 Boház, írta Szatir, rendező: Steinhardt G.
 — A remek télikertben —
nagy elite-álarcos-bál.
 A zenét a cs. kir. Mária Terézia királynő nevével viselő 32-ik
 gyalogezred és Munczy Lajos és fiai zenekara szolgáltat-
 ják. — Sétahangverseny kezdete II órákor. Tánc kezdete
 12 órákor. — Belépő díj 2 korona.

„Kacagató székelyhistoriák”

„GOBESAGOK” II. KIADÁS

Postaköltséggel együtt 1K. 40f. ért
 küldi: PETERFY TAMÁS BUDAPEST, IX. ker. 24k.

SEY DEZSŐ-NÉ cimbalom tanítónője

Kerepesi-ut 34. sz., II. e. 25.

Deiralkozás az ée bármely szakában. 281

Alapos oktatás cimbalomjátékban.

Értekezés: Kedd, csütörtök és szombat d. e. 10—12.

RAUCH EDE

„HELIOS” fényképészeti műterme

fényképek életnagyságban

Budapest, Nagymező-utca bejárat Király-utca 52. sz. a.

1 darab életnagyságú Bromidplatin tényleg
 passepartout kerettel ..... 3.- kor.
 8 méretnél nagyobb tényleg ..... 1.- c
 6 vitit ..... 2.- c
 6 kabinet ..... 4.- c
 6 makart ..... 5.- c
 mind a legfinomabb szavatolt kivitelben. Vasár- és ünnepnap egész
 nap nyitva. Felvételek esős időben is eszközölhetők este 8 óráig
 villanyfény mellett. Megrendelések minden fénykép után is eszkö-
 zölhetnek. 214

Cgynökök mindenütt keresetnek.

SCHMIDT M.

szíjgyár ó, nyerges és bőrrendés

Bpest, VIII., Kerepesi-ut 25.

Kocsizó- és lovagló-szerszámok.
 97 Mindennemű utazóbőröndök.

Megrendelések és javítások pontosan és jutányosan eszközöltenek.

A

magyar nemzet története.

Elbeszéli Bodnár Gáspár.

Két kötet.

Szép félvászonkötésben, színes borítékban 1 kor. 20 fill.

Megrendelést
 a Szent István-Társulat könyvkiadóhivatalában
 (Budapest, VIII. ker., Szentkirályi-utca 28.)

Brázy-féle

sósórszesz.

Használati utasítás minden
 üveghez mellékelve van.
 Nagy üveg 2 korona. Kis
 üveg 1 korona. Kapható min-
 denütt.

Hirdetéseink alap-
 ján történt rende-
 léseknél szivesked-
 jék lapunkra
 hivatkozni.

Családi

Regénytár

Egy kötet ára
1 korona.

Megrendelhető a
 Szent-István-Társulat
 könyvkiadóhivatalában
 Budapest,
 Szentkirályi-utca 28.sz.

Kedvezmény t. olvasóközönségünknek!

Budapesti Bazár

dus tartalma, magas színvonalu és a legolcsóbb magyar
 modern divatlap.

Előfizetési ára postai küldéssel vagy házhoz szál-
 litva **negyedévenként**

Egy korona 50 fillér,

a kik azonban kiadóhivatalunknál, VIII., Szentkirályi-
 utca 28. rendelik meg, azoknak jóval mérsékelt ár mellet,
kedvezményképen

1 korona 30 fillérért

szállítatjuk.

A „Budapesti Bazár” bármely hónap elsőjétől megrendelhető.

A Budapesti Bazár minden számában
 kitűnő szépirodalmi rész, 40—50 ábrát
 tartalmazó divatrész, természetes nagyságu
 rajz- és kézimunkákat tartalmazó szabásív,
 díszes boríték van. A szabásminták magya-
 rázata világos és könnyen megérthető.

A Budapesti Bazár a társadalom minden osztályá-
 nak igényeit kielégíti. A divatot kereső urinőknek és
 a munkás szabónőnek egyaránt szüksége van ez

olcsó magyar divatlapra.

A Budapesti Bazár megjelenik havonként
 kétszer, minden hónap elején és közepén.

A „HARISNYAKIRÁLY”

budapesti üzlete kizárólag Teréz-körút 2. szám a.
 Elismert legjobb harisnyak.
 Feltétlen szabott és olcsó árak. — Feltétlen szabott és olcsó árak

Minden szó 3 fill.
Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés
ára: 30 fillér.

A Magyarság minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kérdésközpontokra ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges válaszlehetőséget beküldi. Ha valaki körülményesebb értesítést kíván, a szükséges válaszlehetőséget felül még 40 fillér küldendő.

Hirdetéseket
felvesz a
„Magyarság”
kiadóhivatala
Szentkirályi-u. 28.

Egy valódi
négy skonks boá olcsón
eladó. Domonkos Lajos,
Teréz körút 32. fősz. 2.

Gépészkövacs
állást keres Temesmegyében. Hol: megmondja a
kiadóhivatal (209)

Törlesztéses készpénz-kölcsönt
földbirtokokra, valamint budapesti bérházak, házfűtések, telkek stb. tővábbá környékbeli ingatlanok II. és III. k. tételére 4-7% os kamattal; személyhitelt kezes és kezes nélkül minden hitelképes egyéneknek havi vagy negyedévi törlesztésre gyorsan és pontosan eszközöl a Központi Hitelforgalmi Intézet VII., Akácia-utca 10. Levélbeli felvilágosításra válaszlehetőség küldendő.

Egy villa
szabad kézből eladó Rákosszent-Mihály, Lajos-u. 896.

Orvos
(keresztény) kerestetik közel Pozsonyhoz. Bővebb: Gyógyszerár, Pozsony-Püspöki.

Fotografáló Satinid
gépet, 18x42-es, vagy feljebb szeretnék venni. Izeli Ferenc, Török-Bálint. (732)

Pénzkölcsönt!
Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagy kamatu adóság terheli és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly pénzt, melvre csak 4% kamattal fizetendő s mely kamattal a tőke is törlesztve lesz s adós hármikor felmondhat, a pénzügyet azonban nem mondhat fel, teljes bizalommal forduljon **Grünfeld S.-hez**
Budapest, Király-u. 23. sz.

1 forint
heti részletre elegáns férfiruhák mérték szerint olcsó áron kaphatók. Weisz Jakab József-körút 31/a.

Használt férfiruhákat
féhérneműt stb. veszek legmagasabb árban. Szezer, Lujza-utca 15. 902

Függönyök
felrakását, diványokat, fotelokat, matracokat, ablakpárnákat olcsón elkészíték háznál. Unsavszky Nándor, Práter-utca 66.

Domonkos Lajos
uri és női cipész mester
Budapest, Teréz-körút 32.
Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű uri-, női- és gyermek-cipőkhöz a legolcsóbb árban. — Mértékszerű megrendelések utánvós árban és pontosan eszközölhetnek.

Jelszó: pártoljuk a hazai ipart!
Orlik András
cipész-mester
Budapest, VII., Csömör-ut 22.

Ajánlj dusan felszerelt saját műhelyében készült uri-, női- és gyermekcipő raktárát. Férfi-cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 ftt. Női cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 ftt. Gyermekek-cipők 1 ftt 20 kr.-tól feljebb. Mértékszerű megrendelések a legutóbbi divat szerint a legolcsóbb árban és pontosan eszközölhetnek. Javítások gyorsan s fontosnak eszközölhetnek.

Gyermek és női ruha
készítését olcsón elvállalom Logódy-u 104 ajtó 5. Buda.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.
SZELLO R.
saját készítményű uri-, női- és gyermek cipő-raktára
Budapest, Csömör-ut 12. sz. (Keleti pályaudvarral szemben.) Mértékszerű megrendelések pontosan készíthetnek. Vidéki megrendelések gyorsan eszközölhetnek. Javítások elfogadhatnak.

DRESZMANN KAROLY
BUDAPEST

borolva homorú-készírfüldé villanyerővel — Különleges ségi üzlet borhéli- és fodrászati-cikkben. — Nagy raktár angol és svéd borolvákban. — Iroda és forgalmi helyiség: VII. Rottenbiller-utca 6/a. (Munkás-u. sarok).

Butort
és kőnitos munkákat részletfizetésre is ad Löwy Lipót, VI., Lázár-utca 18.

Ingyenesen
közvetíték mindent a világon! válaszlehetőség kérék. «Teledia» Marosludason.

Alapos oktatást
a francia-, angol-, olasz-magyar- és német-nyelvben (nyelvtan, társalgás, levelezés, stb.) ad egy urnó, ki az illető országokban tartózkodott. Kétféle referenciák. VII. Erzsébet-körút 58. sz., II. emelet 13. ajtó.

Dijtalanul
meglátogatok kezesség nélküli kölcsönügyekben önálló, hitelképes egyéneket dískréte gyorsabb lebonyolítás céljából. Ajánlatok — állás, foglalkozás megjelölésével — Alvinczy Sz. Képző-utca 11. küldendő. Válaszlehetőség.

Bloch S.
okl. tan- és gyakorlati könyvelő. Erzsébet-körút 58. ki-kepez felhőtteket a magas m. kir. miniszterium engedélye alapján az egyszerű és kettős könyvvitelben, kereskedelmi levelezés, szép és helyesírásban, valamint a magyar és német nyelvben. Hölveknék külön oktatás. Vidékiek levelezéssel sajtáthajtk el a könyvvitelt.

Legszebb.....LEGJOBB.....LEGLCSŐBB.
PAP LAN PAP LAN PAP LAN

ÖSSZEHAJTHATÓ VASÁGY
3KIVENETŐ MATRACGAL 10 ftt. I. CÉLSODRONY
ÁGYBETÉT 5 ftt.
GICHNER JÁNOS

paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnye, függöny, vasbutor stb. nagy raktára. 150
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. sz.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközölhetnek, nem tetsző árak kicsérélhetnek, vagy a pénz visszaadatik.

I. Angol férfi-
és gyermekruha-áruház.
Olcsó, szolid árak!
Pontos kiszolgálás!
Saját készítményű férfi- és gyermekruha áruház.
Magyar gyártmány!
ASZÓDI S. *
* és **TÁRSA**
férfiszabó-mester.
VIII., Kerepesi-ut 41.
(Adria-szálló épület.)
Nagy választék angol és francia divatcikkekben. Mérték szerinti megrendeléseket az általánosan elismert 14 ftt árakban a legújabb divatcikkekkel készíthetnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközölhetnek. 126

Budapest legnagyobb szörme bevásárlási forrása. Oriási raktár divatos Szukunsk Szóla gallérokban. Viszont-eladóknak ritka alkalom.
TSUK MIKSÁNAL, ANDRÁSSY-UT 31. SZ.
KIRÁLY-UTCA 33. SZ.

Elegáns női ruhákat
készíték saját műtermében mérték után 15 és 18 ftt. A 18 fttos ruhák 2 ftt 50 kros divatszövetből készíthetnek. — Elegáns Cibelin-Costum, reformalji és Paletó, a téli divat dísz 15 és 18 ftt. — Elegáns angol és francia Szalontóleitek 18-20 ftt és teljebb.
Téli kabátok és Paletók, finom fekete posztóbból elegáns kivitelben 7, 8, 10, 15 ftt. — P. nyolcak Banell vagy barchetből 3 ftt 10 kr., 4 ftt 50 kr. — Inzblou-ok flanel vagy barchetből 90 kr., 1 ftt 20 kr., 1 ftt 40 kr. — Divat inzblouk atlasz flanelből 1 ftt 90 kr., 2 ftt 20. — Finom kocka és sávos szövetekből 1.60-1.90 ftt, 2 ftt 20 kr., 2 ftt 80 kr., 3 ftt 80 kr. Vidéki megrendelések lelkiismeretesen eszközölhetnek. Mértékmegeadás felőbőség, alsóbőség, ujjja hossza vagy egy jól álló derékes aljhosza beküldendő.

BRUCK ZSIGMOND
CSENGERY-UTCA 35. Andrassy-ut 61. sarok.

Bámulatos egy «Columbia» grafon hangtisztasága és tiszta hangkijelése, erőssége! «Columbia» lemezek utólréhetetlenek!! Párisi világtkiállításon «Grand Prix»-el kitüntetve. — Kis lemez K 2.50, nagy lemez K 5.—. «Columbia» (Hartguss) hengerek K 1.75.

Telefon 62-88. Telefon 62-88.
Wiegand és Társa
BUDAPEST,
VIII., Aggteleky-utca 17. sz.

Az egyedüli létező valódi angol
SZÉPÍTŐSZER
a Balassa-féle valódi angol
UGORKA-TEJ,
mely azonnal eltávolít minden szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtájkát (mitesszer) stb. és az arcnak friss üdösöget, fiataloságot kölcsönöz.
Egy liter ára 2 K, ehhez Ugorka-szappan 1 K, poudro 2 K.
Főszékhely: **Balassa Kornél** gyógy- BUDAPEST-
dési hely: szorára Erzsébetfalva.
Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budapestben:
Török József gyógyszerárban, Király-u. 12. és Andrassy-ut 26.

Figyelem! Csak új kedvezményt nyújt akként, hogy minden vevőnek, ki 12 forintot meghaladó rendelmenyt tesz, az saját arcképe vagy bármely tetszés szerinti kis fénykép után egy életnagyságu fényképet teljesen ingyen készíthetünk. 80 cm. magasságban, csunán a díszes keretért (passe-partout), amelyben az életnagyságu fénykép foglaltatik, az önköltségünket, 1 ftt 20 krt számítunk.
Az ipar 12 forint 1 darab összeszokható vaságy acélsodrony-betéttel, 3-rető matracal és terítővel.
csodája! 12 forint 50 krajcár egy darab selyempaplan fodorral és zsebbel, minden színben, 125 cm. széles, 180 cm. hosszú.
Megrendelhető csakis
GICHNER CESTVÉREK BUDAPEST,
Múzeum-körút 27.
Paplan- és matracgyár, szőnyeg- és vasbutorraktár.
Árjegyzéket bérmentve és ingyen küldünk.

ZSIGMONDI KAROLY kocsigyártó
Budapest, IX. ker., Imre-utca 3. sz. alatt.
(A Központi vásárcsarnok közelében.)
— Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld. —
1623 Múzeum-körúti raktárát beszállítotté.
Használt kocsikat becsereél, javításokat elfogad

BÜTOROK a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók ugy készpénzért, mint részletfizetésre **EHRENTREU** és **FUCHS** testvéreké! Budapest, VI., Teréz-körút 8. (Andrassy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.